

Klinik Görüşmeye Giriş

Editör

Elif EROL

Bölüm Yazarları

Ayşe KAYNAK

Batuhan Mustafa KURTOĞLU

Dilara DEMİRPENÇE

Elif EROL

Esra ORAS

Gülhan TATLICI

Mehmet Murat ÇAKAR

Mert AYTAÇ

Mine ÇELİK NANECİK

Özgür ÖZER

Seval YARIŞ

Sevcan ŞAHİN CEYLAN

Tennur KATGI

ideal
Kültür Yayıncılık

İçindekiler

Sunuş	7
Önsöz	9
Birinci Bölüm	
Psikolojide Etik İlkeler	13
Sevcan ŞAHİN CEYLAN	
İkinci Bölüm	
Terapistin Özellikleri	21
Mine ÇELİK NANECİK	
Üçüncü Bölüm	
Dekorasyonun Terapi Üzerindeki Etkisi	31
Mehmet Murat ÇAKAR	
Dördüncü Bölüm	
Danışan İle İlk Görüşme Seansı	39
Tennur KATGI • Ayşe KAYNAK	
Beşinci Bölüm	
Terapötik İletişim Teknikleri	55
Esra ORAS	

Altıncı Bölüm

Klinik Görüşmede Çerçeve 67
Mert AYTAÇ • Seval YARIŞ

Yedinci Bölüm

Mental Durum Değerlendirmesi 79
Elif EROL

Sekizinci Bölüm

İntihar Riski Değerlendirilmesi 97
Elif EROL

Dokuzuncu Bölüm

Adli Psikolojide Klinik Görüşme 109
Gülhan TATLICI • Batuhan Mustafa KURTOĞLU

Onuncu Bölüm

Psikoeğitim 117
Elif EROL • Esra ORAS

On Birinci Bölüm

Konsültasyon 121
Mehmet Murat ÇAKAR

On İkinci Bölüm

Süpervizyon (Denetim) 125
Dilara DEMİRPENÇE

Son Söz

Alansal Tartışma 131
Özgür ÖZER

Kaynaklar 137

Psikoloji Terimleri Sözlüğü 145

Sunuş

Psikoloji, bir asırdan fazla zaman önce felsefeden ayrılarak bir bilim dalı haline gelmiştir. İnsan ve canlı doğasını açıklama çabası gereği, daima gelişim halinde olmuştur. Çok çeşitli kuramları içinde barındıran zengin bir bilim dalıdır. Bu zenginliğin icrası ile ilgili de pek çok yöntem söz konudur. Elinizdeki bu kitap psikoloji alanına ait temel giriş niteliğinde bilgiler sunmaktadır. Psikoloji ya da psikolojik danışmanlık öğrencileri ve yeni mezun psikolog adayları için rehber niteliğinde olması planlanarak hazırlanmıştır. Ülkemizde alandaki başvuru kaynaklarının çoğunun çeviri olması bazı anlamsal zorluklar taşıdığından Klinik Görüşmeye Giriş kitabı, konusunda uzman kişilerce sade bir dille yazılarak özgün bir derleme olması bakımından değerlidir.

Eser, Çocuk Aile Gelişim ve Eğitim Vakfı'nın (CAGEV) gönüllü psikologları tarafından büyük emek harcanarak alana kazandırılmıştır. Yazım ve yayın aşamasında destek olan değerli psikologlarımıza, eseri okuyarak değerli görüşleri ile katkıda bulunan Muzaffer Şahin ve Bahar Köse Karaca ile eserin basımını üstlenen İdeal Kültür Yayınevi'ne teşekkürlerimizi borç biliriz.

Elif EROL

Çocuk Aile Gelişim ve Eğitim Vakfı Başkanı
İstanbul, Eylül 2018.

Önsöz

Psikoloji alanında dört yüzden fazla danışma, terapi ve psikoterapi modeli ve kuramı (Psikoanalitik, Davranışçı, Bilişsel, Varoluşçu, Gestalt, Çözüm Odaklı, Akılcı Duygusal, Bütünleştirici, Eklektik, Aile vb.) olduğu iddia edilmektedir. Freud'la beraber üzerinde konuşulmaya başlanan psikolojide “*nasil terapi yapılacağı*” sorusunun cevap arayışı şaşkınlık verici kuramsal bir artışa neden olmuştur. 1900'lü yılların başında tek bir kuramla başlayan psikolojik görüşme modelleri, günümüzde farklılaşan toplumsal dinamikler ile insan duygu, düşünce ve davranışlarına ilişkin artan bilgi ve tecrübenin yanı sıra sağlık alanında teknolojinin gelişmesiyle birlikte beyin hakkında artan bilgimiz sayesinde önemli gelişmeler göstermiştir. Bu hızlı gelişimler, değişimler ruh sağlığı hizmetlerini de etkileyerek farklılaştırmış ve ciddi bir terapi ile danışma repertuarı oluşturmuştur. Bununla beraber hem insanın ruhsal gelişimine yardım eden, destek veren mesleklerin hem de bu meslekleri icra eden kişilerin sayısında da önemli bir artış söz konusudur.

Ruh sağlığıyla ilgilenen çeşitli meslek grupları içinde psikolog, psikolojik danışman, klinik psikolog, psikoterapist, psikiyatrist, psikiyatri hemşiresi, sosyal hizmet uzmanı, yaşam koçları, insan kaynakları uzmanları sayılabilir. Bu kadar model, terapi biçimi, kuram, hizmet biçimi varken bunlar arasında bir uzlaş-

manın olması, ortak noktalarının bulunması önemlidir. Psikolojik danışma, terapi, psikoterapi, bireysel görüşme, danışma vb. tüm bu kavramların ruh sağlığı hizmeti sunan kişiler tarafından anlaşılması ve bu kavramların teorik-pratik açıdan bilinmesi önemli ve gereklidir. Çünkü alanda çalışan uzmanlar için “Hangi teorik ve pratik bilgiyi kullanmalıyım?” sorusu gündeme kendiliğinden gelmektedir.

Bu kitabın kapsamını ise bütün bu sorulara aranılacak yanıtlardan öte psikolojik danışmada ve terapide kuram, araştırma ve uygulamada bir bütünlük kurulabilmesi adına “*Gerekli bir başlangıç rehberi nasıl olabilir?*” sorusu oluşturmuştur. Çalışmadaki konuların büyük bir kısmı terapistlerin pratikte karşılaştıkları sorunlara ilişkin önemli açıklamalardan meydana gelmektedir. Mesleğe yeni başlayan terapistler, bu çalışmada psikolojik danışma ve terapi uygulama boyutunu anlamaya yardımcı olacağını düşündüğümüz temel bakış açılarını bulacaklardır. Deneyim kazanma sürecinde olan terapistler ise; temel psikolojik danışma becerileri nasıl kazanılır?, İletişim ve dinleme becerilerini nasıl geliştirilir?, Tüm bu beceriler için nasıl farkındalık yaratılır?, Terapi nasıl yapılandırılır?, Destek alan kişiyle nasıl daha iyi bir ilişki kurulur?, Terapi en iyi nasıl sonlandırılır? Terapi nasıl planlanır, geliştirilir ve değerlendirilir?, Terapi sürecinde etik kurallar ne olmalıdır? vb. gibi sorulara cevap bulacakları gibi iletişim, empati, soru sormanın biçimleri ile terapi sürecindeki yeri, öykü almanın yapısı, klinik çerçeve oluşturulması ve danışanla güven verici ilişki kurmaya kadar birçok konuda yararlı olabilecek gerekli bilgileri, kavramları, ilke ve kurallara bütün içerisinde sahip olacaklar. Ayrıca okuyucu; danışma-terapi sürecinde yapılan yanlış ve hataların ne olduğuna, bunların nasıl ele alınması gerektiğine, danışma ortamının özelliklerine, psikoloğun/psikolojik danışmanın kişilik yapısına, bireysel özelliklerine ve süpervizyon desteğine kadar pek çok konuda bilgi, öneri, uyarı ve paylaşımda bulacaklardır. Psikolojik danışmanın, terapinin veya danışma sürecinin temel öğelerini genel olarak tanımlamak zordur. Terapi, danışma

veya psikoterapi birbirine çok yakın teorik modelleri kullanırlar. Dolayısıyla kitapta danışma, psikoterapi, terapi kavramları birbirinin yerine kullanılmıştır.

Elbette bu kitabın mesleğe ilişkin tüm terapi öğelerini ayrıntılı olarak listelediğini ve tüm bunları açıkladığını iddia edemeyiz. Bununla beraber eserin kapsamına bakıldığında psikolojik danışmanlığın ilk adımı için faydalı bir eser olduğuna inanıyorum.

Özgür ÖZER

Çocuk Aile Gelişim ve Eğitim Vakfı Başkan Yardımcısı
İstanbul, Eylül 2018.